

DÜNYADA OKULLARDA DİN EĞİTİMİ

BALKANLAR'DA OKULLARDA DİN EĞİTİMİ

Editörler

Mahmut Zengin - Abdurrahman Hendek

Yazarlar

İlir Rruqa - Ayşe Zişan Furat - Şabanali Ahmed - Safinaz Asri - Refik Sadikoviç - Feim Gashi

Ramazan Gürel - Habibe Sejdini Osman - Kübra Cevherli - Yusuf Asım Söylemez - Emina Sadikoviç

**BALKANLAR'DA
OKULLARDA DİN EĞİTİMİ**

Değerler Eğitimi Merkezi Yayınları
The Center for Values Education Press

© Eserin Her Türü Basım Hakkı Anlaşmalı Olarak
Ensar Neşriyat'a Aittir.

ISBN: 978-605-72730-5-5

Sertifika No: 50201

Kitabın Adı:

Balkanlar'da Okullarda Din Eğitimi

Editörler

Doç. Dr. Mahmut Zengin
Doç. Dr. Abdurrahman Hendek

Yayın Koordinatörü

Hulusi YİÇİT

Yayına Hazırlayan

Muhammet Fatih ADAK

Tasarım

Rümeysa DOĞAN

Baskı-Cilt

ÇINAR MAT. ve YAY. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.

100. Yıl Mahallesi Matbaacılar Caddesi

Ata Han No: 34/5 Bağcılar - İSTANBUL

Tel: 0212 628 96 00 Faks: 0212 430 83 35

Sertifika No: 4510

1. Basım

Aralık, 2023 / 1000 adet basılmıştır.

İletişim

Ensar Neşriyat Tic. A.Ş.

Düğmeciler Mah. Karasüleyman Tekke Sok. No: 7 Eyüpsultan / İstanbul

Tel: (0212) 491 19 03 - 04 Faks: (0212) 438 42 04

www.ensarnesriyat.com.tr siparis@ensarnesriyat.com.tr

**BALKANLAR'DA
OKULLARDA DİN EĞİTİMİ**

Editörler
Doç. Dr. Mahmut ZENGİN
Doç. Dr. Abdurrahman HENDEK

İstanbul, 2023

İÇİNDEKİLER

Önsöz	7
Bölüm I: Arnavutluk'ta Okullarda Din Eğitimi	11
<i>Dr. Öğr. Üyesi İtir RRUGA</i>	
Bölüm II: Bosna Hersek'te Okullarda Din Eğitimi	35
<i>Prof. Dr. Ayşe Zişan FURAT</i>	
Bölüm III: Bulgaristan'da Okullarda Din Eğitimi	75
<i>Dr. Öğr. Üyesi Şabanali AHMED</i>	
Bölüm IV: Hırvatistan'da Okullarda Din Eğitimi	113
<i>Dr. Öğr. Üyesi Safinaz ASRİ</i>	
Bölüm V: Karadağ'da Okullarda Din Eğitimi	155
<i>Doç. Dr. Refik SADİKOVIÇ</i>	
Bölüm VI: Kosova'da Okullarda Din Eğitimi	181
<i>Dr. Öğr. Üyesi Feim GASHİ</i>	
Bölüm VII: Kuzey Makedonya'da Okullarda Din Eğitimi	205
<i>Doç. Dr. Ramazan GÜREL</i> <i>Habibe SEJDİNİ OSMAN</i>	
Bölüm VIII: Romanya'da Okullarda Din Eğitimi	241
<i>Dr. Öğr. Üyesi Kübra CEVHERLİ</i> <i>Araş. Gör. Yusuf Asım SÖYLEMEZ</i>	
Bölüm IX: Sırbistan'da Okullarda Din Eğitimi	273
<i>Doç. Dr. Emına SADİKOVIÇ</i>	
Yazarlar Hakkında	297

ÖNSÖZ

Din olgusu tarihsel olarak birey ve toplum üzerindeki etkisini farklı şekillerde devam ettirmektedir. Modern dönemde dinin birey ve toplum üzerindeki etkisinin giderek azaldığına dair ortaya konulan tezler belli bir hakikati barındırmakla birlikte etkisinin tamamen ortadan kalktığı söylenemez. Günümüzde geleneksel inanç sistemleriyle kendilerini tanımlamayan bireylerin sayısında bir artış olduğu çeşitli araştırmalarla teyit edilmektedir. Bunun yanında inanç bağlamında yeni bazı tanımlama biçimleri de dikkat çekmektedir. Örneğin; kendilerini geleneksel dini inançlarla tanımlamayan ama sadece inançlı olarak gören ya da özellikle Avrupa'da kendilerini dini yok (no religion) olarak açıklayanların sayısı da artmaktadır. Bütün bu gelişmeler elbette ülkelerin din ve eğitim politikalarını da etkilemektedir. Yaşanan süreçler din eğitiminin kamusal alandaki pozisyonunu kaybedebileceği düşüncesini akla getirirse de tam aksine din eğitiminin okul eğitiminin bir parçası olarak değerlendirilmesi gerektiğine dair bakış açısı da giderek güç kazanmaktadır. Elbette din eğitiminin yeri ile ona nasıl bir amaç yüklendiği arasında önemli bir ilişki söz konusudur. Özellikle çok kültürlü ve çoğulcu toplum yapısının ortaya çıkardığı etnik ve dini çeşitliliğin bir arada yaşaması,

barış ve huzurun temin edilmesi gibi sosyolojik gerçeklikler nedeniyle din bir inanç sistemi olmasının yanı sıra sosyal ve kültürel bir olgu olarak da önemsenmektedir. Din eğitimi de bu amaçları gerçekleştirmede kültürler arası eğitimin kritik bir bileşeni olarak varlığını pekiştirmektedir.

Toplumsal uyum ve entegrasyon, nefretle mücadele gibi konularda ülkelerin geliştirdikleri politikalar için birçok alanla birlikte din eğitiminden de katkı bekledikleri tartışmasız bir gerçektir. Dinin aynı zamanda ülkeler açısından ulusal kimliğin koruyucu mekanizmalarından birisi olarak da görülmesi onun önemi ve yerini daha da sağlamlaştırmaktadır. Aynı zamanda din ve vicdan özgürlüğünün ulusal ve uluslararası hukuk metinlerinde temel bir hak olarak tanımlanması da okul eğitimi içerisinde din eğitiminin yer almasının en önemli dayanakları arasında yer almaktadır. Ebeveynlerin çocuklarına inandıkları dini veya felsefi anlayış doğrultusunda kamu otoritesinden bir eğitim talep etmeleri temel bir hak olarak değerlendirilmektedir.

Çok kültürlü ve çoğulcu bir toplumsal sistemde bireylerin dini ve kültürel anlamda en yoğun karşılaştıkları alanların başında okullar gelmektedir. Okul, çocuklara yaşadığı toplumun temel kültürel, tarihsel, dini ve manevi değerlerini aktararak kritik bir sosyalleşme mekanizması olarak işlev görürken, aynı zamanda farklılıkların ve çeşitliliğin belirli ölçülerle uyumunu sağlayan bir öğrenme ortamı da sağlamaktadır. Din eğitimi, neredeyse tüm toplumlarda üzerinde tartışılan bir konu olmakla birlikte bazı istisnalar dışında neredeyse bütün ülkelerde okul eğitiminin bir parçasıdır ve bu sürece katkı sağlayacak önemli bir potansiyel taşımaktadır.

Ülkelerin eğitim sistemleri gibi din eğitimi uygulamaları da kendi dini, kültürel ve tarihsel kökleri ile yakından ilgilidir. Her ülke kendi şartları ve dünyadaki gelişmeler

doğrultusunda din eğitime yönelik çeşitli politikalar ve uygulamalar geliştirmişlerdir. Ülkenin dini yapısı, din-devlet ilişkileri gibi unsurlar okullarda din eğitiminin yerini belirlemede önemli bir etkiye sahiptir. Ülkelerin din eğitimi ile ilgili tecrübe ve uygulamalarının bilinmesi, bu alanda ortaya çıkan ihtiyaç ve problemlerin nasıl çözüme kavuşturulacağı, çeşitlilik içeren bir toplumda herkesin memnun olacağı bir din eğitimi modeli ve yaklaşımının avantaj ve dezavantajlarının neler olabileceğine dair önemli katkılar sağlayacaktır.

Bu amaçla dünyada farklı ülkelerdeki din eğitimi tecrübelerini bölgesel olarak ortaya koyacak bir kitap serisi oluşturulması planlandı. Ülkelerin bu konudaki tecrübelerinin bir bütünlük içerisinde ortaya konulabilmesi için temel bir çerçeve hazırlandı ve yazarların bu çerçeveyi dikkate alarak ilerlemeleri sağlandı. Ülkelerin yönetim ve dini yapısı ve din devlet ilişkileri, eğitim sistemi ve din eğitiminin bu eğitim sistemi içerisindeki yeri, din eğitiminin okul eğitimi içindeki hukuki statüsü, öğretim programları ve ders kitapları, din eğitiminde uygulanan temel yaklaşımlar ve içerik, kamu okulları dışında özel/ dini okullarda din eğitimi uygulamaları, din eğitimi alanına öğretmen yetiştirme süreçleri ve temel güncel tartışmalar bölümlerin yazımında dikkate alınan ana başlıklardır. Oluşturulan bu çerçeve ülkelerin din eğitimi ile ilgili gerçekliklerini önemli ölçüde ortaya koymaktadır.

Elimizdeki bu kitap bu serinin üçüncüsünü oluşturmaktadır. "Balkanlar'da Okullarda Din Eğitimi" başlığını taşıyan kitapta Türkiye ile tarihi ve kültürel bağları da olan ülkeler alınmaktadır. Buna göre (alfabetik sırayla) Arnavutluk, Bosna Hersek, Bulgaristan, Hırvatistan, Karadağ, Kosova, Kuzey Makedonya, Romanya ve Sırbistan okullarındaki din eğitimi bu kitapta incelenmektedir. Balkanlar kavramının zaman zaman

Yunanistan ve Slovenya'yı da içine alacak şekilde daha geniş ele alındığı görülmekle birlikte bu ülkeleri sırasıyla Güney Avrupa ve Orta Avrupa ülkesi olarak ele alan sınıflandırmalar da mevcuttur. Bu kitap serisinde Yunanistan Güney Avrupa, Slovenya ise Orta Avrupa ülkesi olarak değerlendirilmiştir.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında birçok insanın gayret ve emeği bulunuyor. Öncelikle çalışmaya bölümlerini yazarak katkı sunan tüm değerli meslektaşlarımıza teşekkürü bir borç biliyoruz. Bu kitap çalışmasının gerçekleşmesine ve yayınlanmasına başından beri güçlü destek veren Değerler Eğitimi Merkezi Direktörü Hulusi Yiğit'e ve onun şahsında Değerler Eğitimi Merkezi'ne ve değerli çalışanlarına da teşekkür ediyoruz. Bu seri kitap çalışmasının Türkçe literatürde bu alandaki önemli bir boşluğu dolduracağına inanıyoruz.

İstifade edilmesi temennisiyle...

Mahmut ZENGİN & Abdurrahman HENDEK

BÖLÜM I

ARNAVUTLUK'TA OKULLARDA DİN EĞİTİMİ

Arnavutluk'ta Okullarda Din Eğitimi

İlir RRUGA*

Giriş

Arnavutluk Devleti'nin resmî adı "Arnavutluk Cumhuriyeti" olup, bu isim Arnavutça'da "*Republika e Shqipërisë*" ve Türkçe'de "Arnavutluk" kelimesiyle ifade edilmektedir. Arnavutlar kendilerini ifade etmek için "Shqiptar (Şkiptar - Arnavut)" ve Arnavutluk için Shqiperia (Şkiperia) kelimelerini kullanırlar. Ayrıca Arnavutluk Devleti için Kartal Ülkesi denilmekte olup devlet bayrağında da iki başlı kartal mevcuttur (Bkz: Rrugă, 2021, ss. 9-10).

Arnavutlar, Avrupa'daki en eski ve safkan ırklardan biri olup kökenleri Pelasglara dayanır. Pelasglar ise Avrupa'nın en eski kavmi olarak bilinmektedir. Arnavutların kökeninin Balkan Yarımadası'na en erken gelip yerleşmiş bulunan Hint-Avrupa kökenli İlliryalılara dayandığı yaygın olarak kabul edilen bir görüştür (Arnold, 2007, s. 238; İzeti, 2004, ss. 36-37; Sakin, 2010, ss. 64-65).

* Dr. Öğr. Üyesi, Trakya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Din Bilimleri Anabilim Dalı, rrugailir@trakya.edu.tr / rrugailir@yahoo.com, ORCID:0000-0003-4637-7340.

BÖLÜM II

BOSNA HERSEK'TE OKULLARDA DİN EĞİTİMİ

Bosna Hersek'te Okullarda Din Eğitimi

Ayşe Zişan FURAT*

Giriş

Bosna-Hersek,¹ Yugoslavya'nın dağılmasının ardından 1992 yılında bağımsızlığını ilan etmiş; diğer eski Yugoslav Cumhuriyetleriyle karşılaştırıldığında çok daha zorlu bir süreç neticesinde ancak 1995 yılında imzalanan Dayton Antlaşması ile bağımsız bir devlet haline gelebilmiştir (Krş. Erbesler, 2014). Dayton Antlaşması'nın dünyada eşi benzeri olmayan bir yönetim biçimini ortaya çıkarması, ülkedeki dini/etnik kimlikler arasındaki ayrışmaların teskin edilememesi ve günümüzde dünya genelini etkileyen ekonomik darboğazla birleştirildiğinde ülkenin bölge dair çok sayıdaki siyasi ve idari tartışmanın odak noktası olmasına neden olmaktadır.

Yaklaşık 52.000 km²'lik yüzölçümüne sahip Bosna, Balkan coğrafyasının batısında yer alıp batı ve kuzeyinde Hırvatistan, doğusunda Sırbistan, güneyinde ise Karadağ ile

* Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Avrasya Siyasi, Sosyal, Ekonomi ve Kültür Araştırmaları Anabilim Dalı, zisanfurat@istanbul.edu.tr, ORCID: 0000-0003-2263-9780

1 Çalışmada bölge, tanımlama kolaylığı sağlamak amacıyla Bosna şeklinde adlandırılacaktır.

BÖLÜM III

BULGARİSTAN'DA OKULLARDA DİN EĞİTİMİ

Bulgaristan'da Okullarda Din Eğitimi

Şabanali AHMED*

Giriş

Bulgaristan Balkan yarımadasında yer alan ve bulunduğu konumla tarihi süreç içerisinde önemli görevler üstlenen ülkelerden bir tanesidir. Coğrafi konumu gereği doğu ile batı arasında köprü olan Bulgaristan, içinde barındırdığı etnik ve dini renklilik bakımından da zengin bir kültüre sahiptir. Bulgaristan, etnik ve dini çeşitliliği ile beraber tarihsel olarak büyük dinlerin, ayrıca Roma, Bizans ve Osmanlı gibi imparatorlukların medeniyet ve geleneklerinin bir karşılaşma mekanı olmuştur (Beshevliev, 1997, s. 117). Bugün hala büyük imparatorlukların bıraktıkları izler bağlamında çarşı, pazar, mabet gibi mimari eserlere rastlamak mümkündür. Bulgaristan'ın kuruluşu ilk olarak Orta Asya üzerinden Karadeniz'in kuzeyine ve Tuna nehrinin kıyılarına yerleşen Türk boyları tarafından 635 yılında Han Kubrat tarafından gerçekleştirilmiştir. Kurulmuş olan bu devlete "Magna Bulgaria"

* Dr. Öğr. Üyesi, Trakya Üniversitesi, Balkan Araştırma Enstitüsü, Balkan Dilleri ve Edebiyatı, sahmeddurmush@trakya.edu.tr, sabanaliahmed@gmail.com, ORCID: 0000-0003-4370-2347.

BÖLÜM IV

HIRVATİSTAN'DA OKULLARDA DİN EĞİTİMİ

Hırvatistan'da Okullarda Din Eğitimi

Safnaz ASRİ*

Giriş

Hırvatistan, balkan yarımadasının kuzeybatısında, Orta Avrupa ve Güneydoğu Avrupa'nın kesişme noktasında yer almaktadır (Özey, 2021, s. 201; İren, 2022, s. 165). Slovenya, Macaristan, Sırbistan, Bosna Hersek ve Karabağ'la komşu olan ülkenin batı kıyısında Adriyatik Denizi bulunmaktadır (Moğanın, 1998, s. 397). 620 km²'si su olmak üzere yüzölçümü, toplam 56.594 km²'dir. Başkent Zagreb yanında Split, Rijeka, Osijek, Dubrovnik gibi şehirleri ile tanınan ülkede 1185 ada bulunmaktadır (Arman, 2021, s. 243).

1995'e kadar uzanan Avrupa Birliği (AB) yolcuğu, 1 Temmuz 2013'te 28. AB üyesi olmasıyla sonuçlanan Hırvatistan (Özgöker & Batı, 2016, s. 27; Kaya, 2016, ss. 214, 220, 230); NATO, BM, Dünya Bankası, Güneydoğu Avrupa İşbirliği Süreci (GDAÜ) gibi çok sayıda uluslararası kuruluşun üyesidir. Mevcut konumuyla ülke, Türkiye için de önemlidir. Hırvatistan'ın bağımsızlığını ilk tanıyan ve NATO'ya katılımını destekleyen

* Dr. Öğr. Üyesi, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, <https://orcid.org/0000-0001-9546-8578>, safnaz.asri@ikc.edu.tr

BÖLÜM V

KARADAĞ'DA OKULLARDA DİN EĞİTİMİ

Karadağ'da Okullarda Din Eğitimi

Refik SADİKOVIÇ*

Giriş

Karadağ, Avrupa'nın güneydoğusunda Balkanların Adriyatik kıyısında bir ülkedir. Kuzeyde Bosna-Hersek, kuzeydoğuda Sırbistan, doğuda Kosova, güneydoğuda Arnavutluk, batıda ise Hırvatistan ve Adriyatik Denizi ile çevrilidir. Başkenti ve en büyük şehri Podgorica'dır (Wikipedia, 2023). Karadağ, Fatih Sultan Mehmet devrinde kısmen, 16. Yüzyılın başlarında ise büyük oranda Osmanlı hakimiyeti altına girmiş ve özerk bir statüde yönetilmiştir. Osmanlı'nın zayıflamasından sonra bölgede farklı milletler tarafından da yönetilen Karadağ, 1878 yılında Berlin Kongresi ile Karadağ Prensiği olarak bağımsızlığını ilan etmiştir. 1910 yılında krallığa dönüşen Karadağ, I. Dünya Savaşı sonrasında kurulan Yugoslavya'nın bir parçası olmuştur.

1991 yılında Yugoslavya'nın dağılması ile birlikte diğer federasyon üyeleri bağımsızlığını ilan ederken, Karadağ,

* Doç. Dr., Trakya Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Balkan Dilleri ve Edebiyatı Bölümü. refiksadikovic@trakya.edu.tr ve refiksadik@gmail.com. ORCID: 0000-0001-5355-9770

BÖLÜM VI

KOSOVA'DA OKULLARDA DİN EĞİTİMİ

Kosova'da Okullarda Din Eğitimi

Feim GASHI*

Giriş

Kosova Cumhuriyeti, Balkan coğrafyasının en yeni devleti ve en yüksek Müslüman nüfusu oranına sahip olan ülkesidir. Ülke, Sırbistan ile iki yıla yakın süren savaş ve yedi yıla yakın süren diplomatik girişimlerin sonuç vermemesi üzerine 17 Şubat 2008 tarihinde tek taraflı olarak bağımsızlığını ilan etmiştir. Balkanlar bölgesi süreç içerisinde birçok kez farklı ülkeler tarafından işgal edilmiştir. Bu işgaller neticesinde yüzbinlerce insan ya öldürülmüş ya da göçe zorlanmışlardır. Tarih boyunca uğradığı bu işgaller ve yaşanan savaşlar toplumu her alanda olduğu gibi din eğitimi alanında da etkilemiştir. Öyle ki 1945 yılında Yugoslavya'nın kurulmasıyla birlikte var olan 33 medresenin 32'si kapatılmıştır. Kapatılmayan tek medrese ise sadece Bosna'da bulunan Gazi Hüsrev Bey Medresesidir (Adilovic, 2023). Bu dönemler bu coğrafyada yaşayan Müslüman halk için anlatılamayacak kadar zordur. Osmanlı'dan sonraki rejim, sadece din eğitimi merkezlerini

* Dr. Öğr. Üyesi, Kırklareli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, feimgash@klu.edu.tr ORCID: 0000-0002-2059-4649

BÖLÜM VII

KUZEY MAKEDONYA'DA OKULLARDA DİN EĞİTİMİ

Kuzey Makedonya’da Okullarda Din Eğitimi

Ramazan GÜREL*

Habibe SEJDİNİ OSMAN**

Giriş

7 Eylül 1991 yılında Yugoslavya’dan ayrılarak bağımsızlığını ilan eden Makedonya, ilk olarak “Makedonya Cumhuriyeti” adını kullanmış bir balkan ülkesidir. Haziran 2018’de ise ülkenin adının “Kuzey Makedonya Cumhuriyeti” olarak değiştirilmesi kararlaştırılmış, Şubat 2019’dan itibaren de bu yeni isim kullanılmaya başlanmıştır (Tuncer & Demir, 2020, s. 5358). Etimolojik kökeni eski Yunancaya dayanan Makedonya kelimesi “karışık, türlü, muhtelif parçadan oluşan, yamalı bohça, sebze ya da meyve salatası” gibi anlamlara gelmektedir (Saraç, 1976, s. 722). Nitekim günümüzde Makedonya’nın, farklı dil, din, ırk ve kültürlerin iç içe olduğu bir yer olarak Balkanlar’ın en karmaşık bölgelerinden biri durumunda

* Doç. Dr., Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Ana Bilim Dalı, Din Eğitimi Bilim Dalı, ramazan.gurel@marmara.edu.tr, ORCID: 0000-0001-9066-9098.

** Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe ve Din Bilimleri Ana Bilim Dalı, Din Eğitimi Bilim Dalı, Yüksek Lisans Mezunlu, habibe_sejdini@hotmail.com, ORCID: 0009-0005-0896-7026.

BÖLÜM VIII

ROMANYA'DA OKULLARDA DİN EĞİTİMİ

Romanya'da Okullarda Din Eğitimi

Kübra CEVHERLİ*

Yusuf Asım SÖYLEMEZ**

Giriş

Romanya; Orta, Doğu ve Güneydoğu Avrupa'nın kesişim noktasında yer alan, Balkan Yarımadası ile temas halinde ve önemli dolaşım eksenlerinin kavşağında bulunan bir ülkedir. Devlet, cumhuriyet sistemiyle yönetilmektedir. Ülkenin anayasası, temel haklar ve özgürlükleri koruyan bir yapıya sahiptir.

Romanya 1 Ocak 2007 itibariyle Avrupa Birliğinin üye ülkelerinden biri olmuştur. Avrupa'nın en kalabalık 6. ülkesi olan Romanya'nın nüfusu Ocak 2022 verilerine göre 21.980,534'tür. Bunlardan 12 milyon 371 bin 226'sı kentlerde, 9 milyon 609 bin 308'i ise kırsal kesimde yaşamaktadır.¹ Toplum yapısı ise çeşitli etnik grupları içerir. Romanya nüfusunun çoğunluğu Romence konuşan Romanya kökenli

* Dr. Öğr. Üyesi, Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, Din Eğitimi Ana Bilim Dalı, kcevherli@sakarya.edu.tr, ORCID: 0000-0002-2592-3325.

** Arş. Gör. Yusuf Asım Söylemez, Sakarya Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, Din Eğitimi Anabilim Dalı, asimsoylemez@sakarya.edu.tr, ORCID: 0000-0002-0487-1757.

1 Ayrıntılı bilgi için bkz. <https://www.presidency.ro/ro/presedinte/romania>

BÖLÜM IX

SIRBİSTAN'DA OKULLARDA DİN EĞİTİMİ

Sırbistan'da Okullarda Din Eğitimi

Emina SADİKOVIÇ*

Giriş

Sırbistan (Srbija), resmî adıyla Sırbistan Cumhuriyeti (Republika Srbija), Güneydoğu Avrupa'da Panonya Ovası ile Balkanların kesişiminde bulunan bir ülkedir. Kuzeyde Macaristan, batıda Hırvatistan ve Bosna-Hersek, güneybatıda Karadağ, güneyde Kuzey Makedonya, doğuda Romanya ve Bulgaristan ile çevrilidir. Ülkenin Arnavutluk ile sınırının tümü tartışmalı Kosova bölgesinde kalır. 2022 Nüfus, Hane ve Daire Sayımı'nın nihai sonuçlarına göre, Sırbistan Cumhuriyeti'nde 6.647.003 kişi yaşamaktadır (Republički Zavod za Statistiku, 2023).

Başkenti ve en büyük şehri Belgrad'dır. Ülkede nüfusun önemli oranını oluşturan Sırpların dışında, başka etnik gruplar da vardır. Kuzey kesimde Macarlar, Rumenler, Slovaklar, Hırvatlar, Rusinler; orta ve güneyde Boşnaklar, Arnavutlar ve Türkler yaşar (%83.3 Sırp, %3,5 Macar, %2.1 Çingene, %2 Boşnak, %9 diğerleri). Bu gruplardan bazıları az nüfusa sahiptirler (Republički Zavod za Statistiku, 2015).

* Doç. Dr. Trakya Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü. ORCID: 0000-0002-3461-0662 eminanp@hotmail.com

Dünyada farklı ülkelerde okullarda din eğitimi uygulamalarını ele alan kitap, bu konudaki tecrübeleri bir bütünlük içerisinde sunmaktadır. Bu doğrultuda ülkelerin yönetim ve dini yapısı ve din devlet ilişkileri, eğitim sistemi ve din eğitiminin bu eğitim sistemi içerisindeki yeri, din eğitiminin okul eğitimi içindeki hukuki statüsü, öğretim programları ve ders kitapları, din eğitiminde uygulanan temel yaklaşımlar ve içerik, kamu okulları dışında özel/dini okullarda din eğitimi uygulamaları, din eğitimi alanına öğretmen yetiştirme süreçleri ve temel güncel tartışmalar hakkında bilgiler verilmektedir.

Dünyada okullarda din eğitimi kitap serisinin üçüncüsünü oluşturan bu kitapta ülkemizle kültürel ve tarihi bağları olan Balkanlar coğrafyasını oluşturan ülkeler ele alınmaktadır. Arnavutluk, Bosna Hersek, Bulgaristan, Hırvatistan, Karadağ, Kosova, Kuzey Makedonya, Romanya ve Sırbistan okullarındaki din eğitimi uygulamaları bu kitapta incelenmektedir. Ülkelerin din eğitimi ile ilgili tecrübe ve uygulamalarının bilinmesi, bu alandaki ihtiyaç ve problemlerin çözümüne ışık tutacak ve önemli katkılar sağlayacaktır.

siparis@ensarnesriyat.com.tr

